

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredno petkrat in pravnika. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4. — Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inostranstvo Din 25. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-32, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Preokret na Daljnem vzhodu:

Popoln neuspeh japonske ofenzive

Že šest dni trajajoča ofenziva ni prinesla Japoncem pri Šanghaju nobenega uspeha — Kitajci se žilavo branijo in prizadevajo Japoncem hude izgube — Na severu se razvija gverilska vojna — Možnost intervencije Sovjetske Rusije

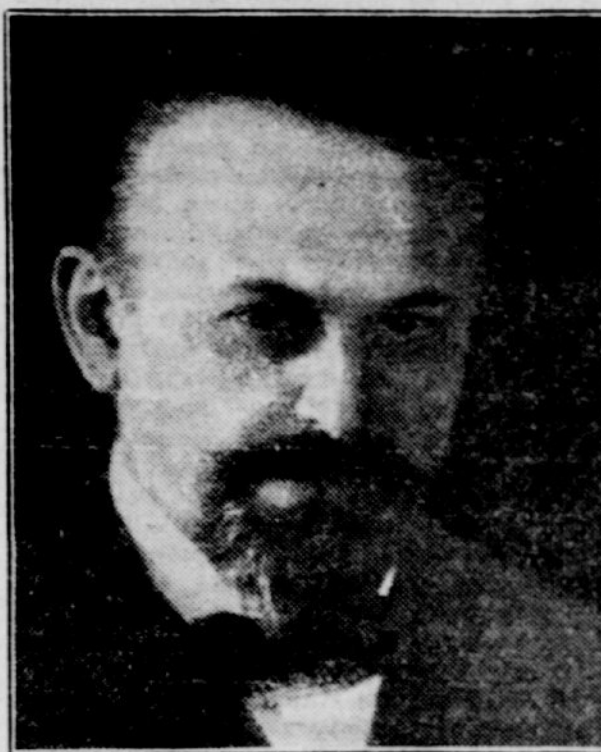
Šanghaj, 4. oktobra. Br. Šesti dan strahovite pomorske, kopne in zračne ofenzive na raznih odsekih šanghajskega bojišča se je končal brez vsakega uspeha za Japonce. Kljub silnim napadom in krvavim bitkam na odsekih Čapeja, Lotiena, Lihongja in na sosednih sektorjih so ostale glavne kitajske obrambne linije v rokah Kitajcev. Strahovito japonsko bombardiranje celih predmestij Šanghaja je povzročilo grozno razdejavanje. Celi bloki hiš so izginili. Japonske vojne ladje še nadalje obstreljujejo kitajske utrdbe na levi obali reke Wangpu, a Kitajci jim ne ostanejo ničesar dolžni in tudi s svoje strani hudo bombardirajo japonske položaje. Vsa prizadevanja Japoncev, da bi osvojili severni kolodvor, so ostala brez-

uspešna. Čeravno pošiljajo Japonci v boj vedno nove čete, se Kitajci uporno branijo, ker tudi oni dobivajo ojačenja iz ozadja. Kitajci so izvršili več protinapadov in so prizadejali Japoncem hude izgube. Čeravno so v notranji severni Kitajski Japonci zasedli več mest, se nikakor ne morejo pohvaliti, da so s tem postali tudi že gospodarji tega ozemlja. Japonske posadke se morajo stalno boriti s številnimi kitajskimi četami, ki jih napadajo noč in dan, tako da se razvija za japonsko fronto prava gverilska vojna. Kitajsko četovanje je doseglo vrhunec v okolici Peipinga, kamor so morali poslati Japonci več divizij, da si varujejo hrbet in da se obranijo pred temi zahrbtnimi napadi. Kitajci so porušili

tudi več nasipov in s tem izzvali velike poplave, ki delajo sedaj Japoncem silne preglavice. Polovica Tiencina je že pod vodo in se morajo Japonci z vso naglico umakati. Sprčo stalnih neuspehov in silnih izgub se polasča japonskega vojaštva malodušnost. Japonski oficirji morajo z vsemi močnimi sredstvi podžigati svoje vojake, da jim ne odrečejo pokorščine. Vesti o porazih pred vojaštvom skrbno skrivajo, zato pa širijo vesti, da bo v kratkem prišlo no mirovni pogajanj ter da bo Japonska dobila za vsakega ubitega vojaka od Kitajske bogato odškodnino. Vsekakor pa so vodilni japonski krogi sami presenečeni nad neuspehom vojaške akcije, o kateri so mislili, da bo samo kratek izprehod ko kitajskih

planjavah. Nihče ni računal s tako žilavim odporom Kitajcev, čijih vojaško moč in organizacijo so v Tokiju zelo podcenjevali, kar se sedaj krvavo maščuje. Da prepreči še večjo blamažo, je japonski generalni štab sklenil poslati na Kitajsko še eno armado, ki jo bodo izkrcali na skrajnem jugu, da bi tako padli Kitajcem v hrbet in jih prisilili h kapitulaciji. To pa utegne postati zelo nevaren maneuver, ker v kitajskih krogih z vso gotovostjo zatrjujejo, da bo v tem primeru priskočila Kitajcem na pomoč Sovjetska Rusija, ki ima vzdolž mandžurske meje zbrano že močno in dobro pripravljeno vojsko. Če pride do sovjetske intervencije, smatrajo v kitajskih krogih poraz Japoncev za neizbežen.

Kancelar dr. Šamal 70 letnik

Ljubljana, 4. oktobra. Danes praznuje kancelar dr. Pšemysl Šamal 70-letnico rojstva. Slavljence spada med največje sinove bratskega češkoslovaškega naroda. Le malo je mož, ki bi lahko s tako mirno vestjo zrl na svojo življenjsko pot kakor dr. Šamal.

Slavljenec je bil rojen 4. oktobra 1867. kot sin magistratnega svetnika v Pragi. Delež je bil skrbne vzgoje in kot študent na gimnaziji, pa tudi pozneje na univerzi, je bil vedno med prvimi. Ko se je 21. decembra 1918. vrnil prezident Masaryk po dovršenem osvobodilnem delu v domovino, da prevzame vodstvo mlade, še neurejene države, je bila prva njegova skrb dobiti dobre in zanesljive sodelavce. Rabil je zlasti tiste, ki bi organizirali njegovo osebno pisarno in ni mu ga bilo treba dolgo iskati. Že od prej je poznal vsega zaupanja vrednega moža, vodjo Maffije in po prevaru začasnega predstojnika urada praškega župana dr. Pšemysla Šamala. Masarykova odločitev je takoj padla nanj.

Dr. Šamal je vložil v to delo vse svoje bogate sposobnosti in postavil je tudi kot kancelar prezidentove pisarne polnega moža. V kancelariju dr. Šamala ima Jugoslavijska iskrena, dobrega prijatelja. Zgodovina Maffije je tudi naša javnosti dovolj znana. Dr. Šamal je navezal tesne stike čeških zadržanostmi v somišljeniki na jugu. Leta 1917 so se temu gibanju pridružili pokojni dr. Žerjav, dr. Kramer in Rudolf Glunio. To je bil začetek tesnega skupnega dela obeh organizacij.

Zvestemu našemu prijatelju, odličnemu češkoslovaškemu politiku in organizatorju, želimo ob njegovem jubileju, da bi mu naklonila usoda še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu!

Komunistične barikade v Londonu

London, 4. oktobra. Včeraj popoldne je prišlo do hudih spopadov med policijo in komunisti, ko so pristali fašističnega voditelja sira Mosleya poskušali v sprevedu korakati v neko londonsko predmestje. Več tisoč komunistov je hotelo ta propagandni spreved preprečiti. Postavili so barikade in z njih zasuli policijo s kamenjem pri čemer so razvili veliko rdečo zastavo. Policija je aretirala zelo veliko oseb.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 4. oktobra. Beograd 10, Pariz 14.30, London 21.56, New York 435.25, Bruselj 73.325, Milan 22.93, Amsterdam 240.70, Berlin 174.75, Dunaj 79.80 do 81.90, Praga 15.235, Varšava 82.25, Bukarešta 8.25.

Mussolini in Franco si čestitata Na bojiščih je zaradi slabega vremena nastal zastoj v vojaških operacijah

Salamanca, 4. oktobra. AA. Radio Nacional de España je sporočil besedilo brzojav, ki ga je poslal šef italijanske vlade Mussolini generalu Francu ob prvi obletnici njegove proglasitve za poglavarja nacionalistične Španije. Duce čestita generalu Francu na doseženih rezultatih »v borbi proti destruktivnim elementom« ter izraža željo za skorajšnji trijumf nacionalne španske zadeve.

General Franco mu je odgovoril 2. oktobra, zahvaljujoč se Mussoliniju v imenu nacionalistične Španije in čestitajoč mu obnem na uspehih, doseženih »ob priliki

triumfalnega potovanja v Berlin, ki je omogočilo razširjenje prijateljstva in sodelovanja med dvema velikima državama.«

Salamanca, 4. oktobra. Po poročilih iz vrhovnega nacionalističnega poveljstva je slabo vreme preprečilo skoraj vse vojaške operacije na asturskem bojišču. Na leonskem bojišču je neka nacionalistična kolona, ki je prodirala iz Telirame, zavzela hrib Muliosima. V odseku pri Rionu so nacionalisti zavzeli vse nasprotnike postojanke pri krajih Grande in Sierra Rumpion. Na aragonskem bojišču so nacionalisti odbili napade vladnih čet pri Pieji Maior.

Mir pred viharjem v Palestini? Po vsej deželi so razširjeni letaki, ki pozivajo k nadaljnjemu odločnemu odporu

Jeruzalem, 4. oktobra. z. Izgleda, da je zatišje, ki je zavladalo po energičnih ukrepih angleških oblasti proti arabskim voditeljem, samo mir pred viharjem. Včeraj so namreč po vsej deželi razširili letake, v katerih poziva vrhovni mufti vse Arabce k nadaljnjemu odporu proti angleški nadoblasti. Po vsebini letakov se da sklepati, da so bili pripravljeni že davno prej, da pa jih razadi strogih ukrepov oblasti niso mogli pravočasno razširiti. Letaki ne omejujejo aretacije in deportacije glavnih arab-

skih voditeljev in se omejujejo le na hujškanje proti Angležem in židom. Angležem očita, da se na nedopusten način vmešavajo v notranje zadeve arabskih muslimanov, ki pa se ne bodo uklonili. Dejstvo, da so letaki razširili po vsej deželi, kaže, da razpolagajo Arabci z zelo dobro tajno organizacijo. Angleške oblasti so sedaj še poostrele kontrolo, da se izognejo vsakemu presenečenju. Zgoraj me je bila še poostrena, po vsej deželi pa vrše hitre preiskave in iščejo orožje.

Omejitev smrtnih obsodb v Rusiji Namesto smrtnih kazni bodo sedaj obsojali na 25 let ječe ali prisilnega dela

London, 4. oktobra. z. »Daily Telegraph« poroča iz Moskve, da je predsednik izvršnega odbora sovjetov Kalinin izdal važno naredbu, ki se nanaša na izvrševanje kazni v Sovjetski Rusiji. Po tej naredbi v bodoče sovjetska sodišča ne smejo več izrekaati toliko smrtnih kazni, kakor so jih doslej. Obsodbe na smrt naj se do skrajnosti omeje in izrekajo samo v res zelo težkih primerih kaznivih dejanj. Na mesto na smrtno kazni naj se obtoženci obsodijo na 25 let ječe ali prisilnega dela. Dosedaj je bila najvišja meja 10 let. Do tega ukrepa je prišlo zaradi tega, ker bo v kratkem cela vrsta procesov proti številnim aretirancem, ki bi jih

po dosednji praksi brezpogojno obsodili na smrt. Ker pa zbujajo številne smrtno obsodbe v inozemstvu veliko pozornost in škodujejo ugledu in interesom sovjetov, bodo sedaj smrtno obsodbe omejene do skrajnosti.

Sestanek angleškega parlamenta

London, 4. oktobra. Kakor je bilo že pred kratkim določeno, se bo angleški parlament sestel 21. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih dvomijo, da bi se mogel parlament sestati preje, kakor to zahteva opozicija.

Lepa spominska svečanost v Reimsu Francozi časte spomin kralja Aleksandra

Pariz, 4. oktobra. Včeraj se je v Reimsu vršila velika manifestacija jugoslovensko-francoskega prijateljstva ob priliki 19. obletnice premirja na bolgarski meji ter tretje obletnice smrti blagopokojnega kralja Aleksandra. Tej manifestaciji sta prisostvovala poslanik Purić in vojni ataše Pavlović, nadalje predsednik občine Marsandau, dva senatorja ter dva oblastna poslanca. Pri svečanosti so sodelovale tudi vojaške čete reimske garnizije z vojaško godbo, nadalje zveza vzhodnih bojevnikov ter veliko število meščanstva. Predsednik države zveze bojevnikov je položil velik šop cvetja na

spomenik postavljen v spomin na blagopokojnega kralja Aleksandra. Jugoslovenski vojaški ataše Pavlović je pritrtil na zastave bojevniških društev iz Reimsa, Salona in Epernaya odlikovanja, s katerimi je jugoslovenska vlada ta društva odlikovala. Poslanik Purić pa je prižgal svečo ter položil cvetje na grob padlih vojakov. Nato je bila gostom na čast posebna seja na magistratu. V katedrali je bilo svečano bogoslužje za pokoj vseh mrtvih na vzhodnih bojiščih ter za pokoj pokojnega kralja. Temu cerkvenemu opravilu je prisostvoval tudi kardinal Siar.

Sodba v mariborskem falzifikatorskem procesu

Maribor, 4. oktobra. Danes ob 10.30 je bila pred mariborskim okrožnim sodiščem razglašena obsodba proti družbi ponarejvalcev iz mariborske okolice. Obsojeni so bili: Franc Rupnik na 6 let in 2 mesece robove, na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic in din 1320 globe; Gasper Potončnik iz Podove na eno leto robove, 1.200 din globe; čevljaristi mojster Franc Majcen iz Pobrežja na leto din in 8 mesecev robove in 600 din globe; mesar Mihael Medved ob Sv. Barbare na 18 mesecev robove in 1.500 din globe; posestnik Franc Greif iz Spod. Hoč na 9 mesecev strogega zaporja in 2.200 din globe;

posestnik Mirko Kolman iz Radvanja na 6 mesecev strogega zaporja in 900 din globe; njegova žena Ana Kolman na 5 mesecev strogega zaporja in 900 din globe pogojno na štiri leta; trgovec Vekoslav Postržin na 20 mesecev robove in 1.000 din globe; posestnik Ivan Mlakar na 5 mesecev strogega zaporja in 1.200 din globe pogojno na 3 leta in njegova žena Ana, oba iz Spod. Nove vasi na 4 mesece strogega zaporja in 1.200 din globe pogojno na tri leta. Oproščeni sta bili trgovka in gostilničarka Postržin in posestniška hči Ana Vintar iz Spodnje Nove vasi.

Pariški atentator izsleden

Pariz, 4. oktobra. AA. Šofer nekega takšija je prepoznal v Italijanu Fiambertiju moža, ki je pripadal oni četvorici, o kateri so oblasti dognale, da je izvršila atentat na prostore zveze francoskih delodajalcev in društva francoskih kovinarjev. Fiambertija so takoj prepeljali h konfrontaciji s tem šoferjem. Vendar pa ni hotel dati nikake izjave, nego je dejal, da bo govoril le v prisotnosti kakšnega odvetnika. Fiambertija so stali na razpolago sodniku, ki vodi preiskavo o atentatih. Ugotovilo se je, da se je 30. avgusta vrnil iz Španije, kjer se je boril v vrstah mednarodne brigade, nazaj v Francijo ter da se je po kratkem bivanju v Perpignanu 9. septembra pripeljal

v Pariz. Oblasti so tudi dognale, da je bil Fiamberti nekoč nevaran anarhist.

Uboj in zagonetna smrt

Maribor, 4. oktobra. V Koških pri Mariboru so pri nekem posestniku kočuhali. Po delu je nastal spopad v bližnjem vinogradu, pri čemer je bil ranjen 45 letni vinar Karel Hladnik iz Koških, ki je v bolnici poškodbam podlegel. Dva kilometra od Limbuša so našli davi mrtvo 25 letno Pavlo Čobovo. Ker vsj znaki kažejo, da je bila zadavljena, je državno tožilstvo odredilo obdukcijo trupa.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

cijo toliko kakor gotov in da je prišel dr. Maček na zdravljenje v Rogoško Slatino. Na to vest sta oba voditelja »gibanja« pohitela v Rogoško Slatino na poklon in po informacije. Dr. Lončar je bil v avdijenci v sredo 22. sept., kakor smo že poročali. Sedaj izvem iz »Neodvisnosti«, da je isti dan dr. Maček sprejel tudi dr. Kukovca v posebni avdijenci. Koga je pri tej priliki dr. Maček priznal in proglasil za pravega predsednika in voditelja »kmečko-delavskega gibanja«, o tem viri molče.

Kaj zahteva dr. Vekoslav Kuhovec?

Kakor smo že zabeležili, se je dr. Kukovec 22. septembra šel poklonit dr. Mačku v Rogoško Slatino. Na potu tjakaj pa je poslal iz Zagreba »lastnoročno pismo« tudi Ljubi Davidoviču. To pismo je nad vse zanimivo. Tako-le se glasi: »...V Zagrebu sem bil od navzočnega člana kmečko-demokratske koalicije Srgjana Budisavljevića natučeno informiran o dogovoru in sem z veseljem ugotovil, da je v skladu z našimi zahtevami. Zato Vam, g. predsednik, lahko izjavim, da se izvrševalni odbor Kmečko-delavskega gibanja Slovenije, kateremu imam po sklepu sestanka zaupnikov v Zagrebu 4. oktobra 1936, čast predsedovati

(dr. Lončar mu to čast osporoval Op. ured.), v polnem obsegu pridružuje dogovoru arabskega in hrvatskega opozicijskega bloka. Ker ni pri nas nikake svobode sestajanja, smo navezani predvsem na naše časopise... Vendar imamo največ pristašev med delovnim ljudstvom, torej ono ljudsko plastjo, ki se v polni meri sme imenovati narod. Vtrajamo odločno na tem, da si bo slovenski narod krogil svojo usodo sam, da ne bo dopustil kršenja svoje samobitnosti in zato zahtevamo v tem smislu takojšnjo preureditev države. Popolnoma se strinjamo z onimi mislimi iz Vašega pisma, kjer izvajate, da združevanje opozicije ne more biti omejeno na čisto taktično sodelovanje ad hoc in da je potrebno, da se strnemo v složen blok vsi, ki iskreno demokratski čutimo in želimo, da se nas pritegne k podpisu skupnega delovnega programa opozicijskega bloka.« — Troje zanimivih točk je v tem pismu: 1. Odstavek o »pristaših«, 2. odstavek o Kukoveci zahtevi »takojšnje preureditve države« in 3. odstavek o zahtevi, da sporazum med dr. Mačkom in beogradskega združeno opozicijo kontrainsignira tudi predsednik kmečko-delavskega gibanja! Od reane- ga je res sama en beseda h smrti!

Politični obzornik

Sporazuma še ni!

Verujoč raznim listom, ki so ves mesec september zatrjevali, da je sporazum med dr. Mačkom in srbijansko združeno opozicijo toliko kakor gotova stvar, je vsa javnost z napeto pozornostjo sledila, kakor se je govorilo, zaključnim konferencam beograjskih delegatov in dr. Mačka v Zagrebu. Splošno se je sodilo, da je treba rešiti samo še par nevažnih formalnosti, pa bo sporazum definitivno podpisan. Pa je potekel prvi dan brez rezultata, pu drugi prav tako. Ljudje so jeli dvomiti o uspehu. Prišel je tretji dan konferenc, ki je potekal takisto brez rezultata. Javnost je bila razočarana. Danes skoraj nihče več ne veruje, da bi sploh v dogledni bodočnosti prišlo do dejanskega sporazuma med beograjsko opozicijo in dr. Mačkom. — To potrjujejo tudi »Novosti«, ki pišejo: »Po informacijah, ki smo jih mogli dobiti o dosedanjih trodnevni posvetovanjih, je njih rezultat ta, da ni bil dosežen definitivni sporazum in da potemtakem do podpisa sporazuma, kakor se je pričakovalo po izjavah raznih »...« ne pride. Nasprotno, po-

gajanja med Beogradom in Zagrebom se bodo vodila še dlje časa. Te tridnevne razprave so se gibale popolnoma na temelju predhodnega sporazuma, ki je bil dosežen med delegati treh skupin beograjske združene opozicije pred 15 dnevi, ko so leti prvič posetili dr. Mačka. Tudi rezultat sobotne razprave je ostal v tem okviru, a se le sedaj so pričeli z delom za definitivni sporazum. Na večerni konferenci so delegati zaključili svoje beležke na osnovi pripomb dr. Mačka na besedilo sporazumskega načrta, ki so ga prinesli s seboj. V Beogradu bodo poročali šefom svojih strank o rezultatih razgovorov, tako da se težječe situacije glede sporazuma nahaja v Beogradu in da je od odločitve beograjskih politikov odvisno, ako pride do sporazuma ali ne... Dejstvo, da pogajanja niso bila zaključena z definitivnim sporazumom, marveč se je stvar zopet odložila in da se stališča in mišljenja zopet »spravljajo v sklad«, je izzvalo tudi malo razočaranje v javnosti, dasi je bila že nekako preje pripravljena na to, da to pot še ne pride do definitivnega sporazuma.« — O zagrebških konferencah je izdan ta-le službeni komunik: »Danes dne 2. oktobra se je vrtil od 18. do 19. zaključni sestanek delegatov strank združene opozicije in seljačko-demokratske koalicije pod predsedništvom dr.

Vladka Mačka. Delegati dr. Laza Marković, dr. Milan Gavrilović in Božidar Vlačić odpuštujejo v Beograd, da izročijo svojim strankam poročilo o pogajanjih, da bi vodstvo storilo vse potrebne ukrepe.«

Dr. Kukovec in dr. Lončarjevo »gibanje«

Kakor je znano, sta lani osnovala dr. Vekoslav Kukovec in dr. Dragotin Lončar skupno politično organizacijo, ki sta jo krstila za »kmečko-delavsko gibanje« in ki bi naj bila nekaj slovenski privezek dr. Mačkovega hrvatskega narodnega pokreta. Še predno je poteklo leto, sta se moža ločila, ker pač dva nista mogla sedeti na enem predsedniškem mestu. Iz »gibanja« je izstopil dr. Lončar in njemu je sledil Mačkov poslanec dr. Rudolf Dobovišek. Ta dva sta nato osnovala svoje lastno »gibanje« in hitela v Zagreb, da prijavita dr. Mačku svoje »gibanje« kot odtenek njegovega pokreta v Sloveniji. Dr. Kukovec je po razkolu jel bolj nagibati na Davidovičev plat. Med obema skupinama se je nato razvila ljuta časopisna borba, ki sta jo opravičevali za Kukovca mariborska »Neodvisnost«, za Lončarja pa »Slovenska vas«. Sredi te borbe ju je zatekla vest, da je sporazum med dr. Mačkom in srbijansko združeno opo-

Boj za kraljevi spomenik v Ljubljani

Nekaj potrebnih ugotovitev na poročilo pod gerajm naslovom v včerajšnjem „Slovenec“

Ljubljana, 4. oktobra. Pod tem naslovom poročila včerajšnji „Slovenec“ se v soboto napovedane obširno poročilo o zadnji seji poslovnega odbora za postavitev spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zednitielu v Ljubljani. Poročilo nam, da nam bo povedal »Slovenec« kaj več, zlasti pa, da bo utemeljil in dokazal svoje trditve, da se liberalci toje za vrt svoje Kazine in da Ljubljana ne bi dobila preveč tepega kraljevega spomenika. Naše pričakovanje se pa ni izpolnilo. Nasprotno, »Slovenec« nam ni povedal nič novega. V prvem delu svojega včerajšnjega poročila poročuje izvešček iz govora predsednika spomeniškega odbora senatorja g. Hribarja in ta del ne zanima toliko nas, kolikor bo nemara zanimala naše kipe. Pač nas pa zanima drugi del »Slovenčevega« poročila.

Naše stališče je bilo in ostane, da ne sme na delo za postavitev spomenika pasti niti senca naših političnih razprtij. Če torej sploh obravnavamo to vprašanje, storimo to pristojno po nepremišljenem in neutemeljenem izpitu »Slovenca«, da ne bo naša javnost napačno poučena. Ugotavljamo, da nihče v širšem poslovnem odboru ni trdil, da bi novi Južni trg ne bil primeren za kraljev spomenik. Nasprotno, opetovano je bila izrečena sodba, da je celoten Plečnikov načrt impozanten, da je pa kazinski vrt kot tak zanj neprimeren za kraljev spomenik, ker bi stal tam še dolgo skrit in izpostavljen vinjenim ponočnjakom, kajti predno dobimo aredi Ljubljane tako zvan Južni trg in predno se odpre pogled s Kongresnega trga tja do Prešernove ulice in pozneje še naprej do trga Kralja Petra, bo preteklo še mnogo vode. Spomenik blagopokojnemu kralju mučeniku pa postavljajo tisti, ki so velikega pokojnika ljubili in spoštovali, ker jim je bil tako blizu kot kralj in kot človek.

Čudno se nam zdi stališče onih, ki pravijo, da bi morali Slovenci, ko postavljamo spomenik kralju mučeniku, misliti daleč tja v bodočnosti na pokolenja, ki pridejo za nami. Kje je pa rečeno, da v oni daljni bodočnosti ne bo imela Ljubljana priložnosti in prijetne dolžnosti, da postavi komu drugemu dostojen spomenik? V 20 ali 30 letih se lahko zgodi še marsikaj, posebno v tem naglem tempu življenja. Ugotavljamo tudi, da ni prišlo v širšem poslovnem odboru nikomur na misel učiti prof. Plečnika, kaj je lepo in kaj ni. Nobena beseda ni padla na obeh sejah proti mojstru Plečniku in njegovemu ustvarjanju. To je resnica, vse drugo je grdo pod-

tilnina in stališja. Smiselno se nam zdi »Slovenčev« trditve, da bi bil kralj Petra trg premešan na kraljev spomenik. Tistemu, ki je to mislil, ni svetlovali, naj pogleda malo po svetu, pa bo videl v drugih mnogih večjih mestih, kakor je Ljubljana, smotilo se ustrezno manjši trg, kakor je trg Kralja Petra, kjer stoji kraljev spomenik in kjer je dovolj prostora, da se zbirajo okrog njih množice ljudstva. Kar mislimo o kralju Petra trgu reguliran, brez dreve, brez žive mase, brez neukusnega podstavka Mladostnega spomenika z monumentalnim kraljevim spomenikom v ozadju, pa nam bo — če smo nepristranski seveda — takoj jasno, da bi ta trg še daleč ne bil premešan za kraljev spomenik. Radovedni smo, koliko je v Ljubljani arhitektov, ki bi kralja Petra trg odklonili, češ, da je premešan in nemo-goč, da bi stal na njem kraljev spomenik.

Na grdo »Slovenčev« laž, da uvajajo pristaji JNS iz ljubljanske Kazine v vprašanje kraljevega spomenika, navadno spekulacijo, ne bomo odgovarjali, ker »Slovenec« glede na videnost dela na postavitev spomenika na to pot ne moremo slediti. Ugotavljamo samo, da se ni nikoli govorilo o katoliških in nekatioliških Slovincih ali o klerikalcih in liberalcih, ko včasih ali o širši občini za postavitev spomenika in ko so se stali pri spetki za spomenik. Ta delitev je bila pridržana gospodom okrog »Slovenca«, in zato pade odgovornost zanj nanje. Ugotavljamo tudi, da izid pomenkega glasovanja na zadnji seji poslovnega odbora ni pokazal delitve na klerikalce in liberalce. »Slovenčev« uredništvo naj kar vpraša, kdo je glasoval za in kdo proti, pa bo videlo, da je tudi ta strel zgrešen. »Slovenec« bo tudi sam najbolje vedel, zakaj v odboru za postavitev spomenika ni vidnih njegovih ljudi.

Končno pravi »Slovenec«: »Če bi v petek zvečer odločilo resnično mnenje večine slovenskega naroda, bi bil Plečnikov načrt soglasno sprejet in v priporočilo: »pa morda še bo«. Ta reč je »Slovenčev« poročilo je še prav posebno zanimiv in značilen. Iz njega gleda namreč nekaj, kar zadnje čase »Slovenčev« gospodi vedno bolj diši. Toda vsaka palica ima dva konca in se vedno lahko obrne.

Za zaključek pa še tole: Za vse nas Slovence, zlasti pa za gospode okrog »Slovenca« in njihove somišljenike, bi bilo najbolje, če bi pokrenili o kraljevem spomeniku takoj zaključili in si na delo, da bi dostojen spomenik in čim prej in na dostojnem prostoru v Ljubljani stal.

»Evangeljnik« je odprl operno sezono

Popularna ljudska opera cvetoče melodike in plemenitega dejanja je vprizorjena odlično

Ljubljana, 4. oktobra. Kot protiutež prekušanci Beraski operi v dramo smo dobili solidno in idealno etično Kienzlovo opero Evangeljnik kot začetno predstavlo v opernem poslopiju. Tako imamo obremen na repertoarju dvojno močno različnih del, pa sta si enaki v izredni udarnosti in poljudnosti. Občinstvo si zdaj lahko izbira.

Glasbena zgodovina nam pripoveduje, da je storil Evangeljnik svojega stvaritelja mahoma slavnega in povsod slavljeneja, da je bilo navdušenje po prvih uprizoritvah muzikalno zgodovinska redkost, da je opera od krsne predstave 1. 1895 v Berlinu dalje že davno na vseh repertoarjih. Tudi v Ljubljani je »Evangeljnik« s svojo cvetočo melodiko in skromno, preprosto tekočo glasbo, ki sega lahko do srca, od slovenske premiere 15. febr. 1906 do prvega ponavljanja v sezoni 1921-22 ohranil svoj popularnost. Matija Rezunova in Sowiškega, pa Joanes Oufednika in Romanovskega se nista pozabljala.

Tako bosta tudi današnja glavna pevca Gostič in Janko, sovražna operna brata, s svojima igralskimi in pevskimi zrelima, učinkovitima kreacijama utrdila stari sloves melodike zelo priklupne, orkestralne izrazite in vsebinske plemenite opere. Da si je znal Kienz v Wagnerjevi dobi osvojit izredno močan in splošno priznava umetniški uspeh, je pač dokaz, da je »Evangeljnik« opera, ki ima velike kvalitete in trdovrsto repertoarno vrednost. Vse dejanje je preprosto, idilično, malomeščansko.

Uprizoritve v režiji prof. O. Sesta in pod glasbenim vodstvom kapelnika N. Stritofa je bila lepa, živahna in povsem zadovoljiva.

Poljudno izobraževalni tečaj

Ljubljana, 4. oktobra. Splošno žensko društvo v Ljubljani namrava prirediti poleg tečaja »Vzgoja mater« tudi še poljudno izobraževalni tečaj za obrtnike in gospodinske pomočnice vajenke, razne nameštne delavke i. dr. Prvi del tečaja bo obsegal naslednji program:

Vaških 14 dni se bo vršilo v večernih urah kratko poljudno predavanje o zdravstvenih vprašanjih, ki zadevajo predvsem ženo; dalje o položaju današnjega dekleta in žene vobče, o njenem življenju v družini, družbi in službi, o njeni preskrbi za starost, o potih do nadaljnjega izobrazbe itd. Po predavanju bodo razgovori, kjer bo vsaka lahko vprašala, česar ne razume in povedala, kaj jo teži. Zato bomo brali kratke in zanimive odlomek iz kake knjige. Poskrbljeno bo pa tudi za tiste, ki bi radi slišale kaj čisto praktičnega, bodisi za svojo osebnostno uporabo ali za svoj dom.

Predavateljice bodo skrbele, da bo program zanimiv in pester, toda vsestori resnosten. Če bodo dekleta za to, bomo tu in tam tudi zapeli kakšno pesem.

Poleg tega splošno izobraževalnega tečaja se bo — ako se oglašijo dovolj udeleženci — vršil tudi še poseben tečaj za neumščene, in sicer za sešitnice in za one, ki ne znajo. Tak tečaj je posebno potreben za gospodinske pomočnice, gostinjske našteneke in druge.

Le v kostimih je bilo stilskih neenotnosti. Dekoracije so polno ustrezale.

Justicijarja Engla je kakor l. 1906 zopet mogočno in efektivno pel in igral Betefko; zelo simpatična Marta je Ribičeva, odlična Magdalena Golobova pa je žela za krasno izvajano arijo v 2. delu. Priserčen in brezkončen aplavz. Od 1. do 2. delu je minilo skoraj trideset let, česar na Magdaleninem obrazu nismo opazili.

Intrigantskega učitelja Joanesa, končno obupno akcesnega zločinca proti bratu Matiji, poje in igra z velikim uspehom Janko; zlasti smrtina scena je učinkovita; a glavno partijo Matije izvaja Gostič odlično. Njegovi prizori z Marto in Englom v 1. delu, zlasti dvospev za kegljskim, pa v 2. delu, z deo in Magdaleno ter pretrpetljivo svidenje z umirajočim bratom, so bili viški predstave. Gostič je žel prav priprilno priznanje in je bil po vseh dejanjih klican pred zastor.

A. Kolacio si je zaslužil posebno toplo pohvalo za dovršeno izvajanje valčkom v 1. dejanju. Peček je dobro zabaval v ulogi krojača Kozobrada med živahno in naravno igranimi prizori na kegljskem, nočni čuvaj za priložnost pa je bil jasen in točen. A. Sekula. Dejanje 1. delu so oživljali A. Perko, P. Škrjančeva, R. Skerletova, S. Ramšakova in I. Gorsk, ki pa ima, žal, neumljiv izgovor.

Prav dobro so nastopali, igrali in peli dečki ter so se njih prizori docela obnesli. »Blagor jim, ki trpe krivico radi pravice na svetu, ker njihov je nebeski raj!« se razlegajo otroški glasovi ob Matiji, ki jih uči peti. Pristna svetopisemska scena, ki učinkuje plemenito, gniljivo. Publika se je razhajala zadovoljna.

V oba tečaja imajo pristop prav vsa gnojno šibka dekleta, ki čutijo potrebo po izobrazbi in razvedrilu; za obje bo poskrbljeno. Prispevek za vsak tečaj 10 din mesečno za delo kritje stroškov in pa polovna letna članarina 6 din.

Prijave sprejema Splošno žensko društvo, tamištev, Aleksandrova cesta 9-II. desno, ali pa osebno vsak turek, četrtrek in soboto od 17. do 19. ure v društveni knjižnici, Rimska cesta 9.

Vse one, ki se zanimajo za te poljudne tečaje, vabimo na razgovor v sredo, 6. t. m. ob 20. v Splošno žensko društvo, Rimska c. 9, pritišče desno. Odbor.

Izgubili so ravnotežje

Ljubljana, 4. oktobra. Ko govorimo o tragediji ruskih emigrantov, ne gre samo za sentimentalne besede. Tragedija ni zgolj v tem, da so ruski emigranti izgnanci ter da žive daleč od svoje domovine; mnogo hujeje, da se mnogi izmed njih ne morejo živeti niti po dveh desetletjih v nove razmere. Zdi se celo, da nekateri čedalje bolj izgubljajo duševno ravnotežje.

Včeraj jutraj je bil končan življenje v ti volskem parku, skoraj v neposredni bližini hotela Tivoli, kjer stanujejo ruski emigranti, Vladimir Čmiljanovski, zasebni uradnik. Po rodu je bil iz Poltave v Rusiji, a si je pridobil naše državljanstvo ter je tudi prejel skromno invalidnino 200 din na mesec.

Samomorilec je našel v Tivoliju delavca I. Gebeč; truplo je ležalo na tleh, kar se je ugrizla v usta, ki so se jo sijo obesili na drevo. Morda je bil tudi to živ, a nezavesten, ko se je ugrizla žila, ko ga je pa našel Gebeč, je bilo že prepozno, da bi ga rešili.

Podlaga je ugotovila, da je imel Čmiljanovski 1000 din plače kot uradnik pri »Balkanu«. Imel je torej skupno 1200 din prejemkov na mesec, kar skoraj al mnogo, vendar bi mu bilo treba obupati zaradi be-

de, če bi si znal življenje skromno urediti. Toda večkrat ga je premagala strah od kvantiteta, kar se mu je pogosto selo nasevali. Tovarniški je vedel pripravoval, da bo napravil konec vsemu, vendar niso jemali njegovih toč, resno. Njegov samomor jih je celo zelo presenetil.

Ruski emigranti bi radi pripravili svoje-mu nesrečnemu tovarišu dostojen pogreb, ne glede na števje, saj vsi šive v tesnih razmerah.

Škofja Loka, 4. oktobra. Dolnost eklektičnega naroda je, da se spominja svojih največjih sinov, zlasti pa takih, ki so prešli svojo kri in darovali življenje za domovino. Stara Loka je imela večeraj pomembno slavo. Počastili so spomin svojega rojaka, dobrovoljca heroja, inž. Gosarja Ivana, po domače Hrenovega Janca, ki so ga avstrijske oblasti pešale na morišče samo zato, ker se je kot vnet pristaja jugoslovanske misli bojeval na srbski strani. Njegovi ožji bojni tovariši, sreška organizacija dobrovoljcev v Ljubljani, mu je odkrila na njegovi rojstni hiši spominsko ploščo, ki naj bo še poznim rodovom znan, da se je tu rodil in živel junak mučenik, ki se ni strahil darovati tudi življenje za osvoboditev domovine.

Slavja se je udeležila množica nacionalnih organizacij in domačinov. Nedejski jutranji vlak je pripeljal iz Ljubljane in drugih krajev veliko število dobrovoljcev, zastopnikov Sokolstva, četnikov, prisostvala pa je tudi naša vojska, ki jo je zastopala častna četa 42. planinskega polka s celokupnim oficirskim zborom in komandantom polkovnikom Markuljem na čelu, kakor tudi vojaška godba. Med udeleženci je bil tudi narodni poslanec Rajko Turk, predsednik banovinske organizacije internirancev in Vodnikov družbe ravnatelj Pustostansek, stari nacionalni borec dolgoletni kranjski župan Ciril Pirc, sošolci pokojnega Gosarja s kranjske gimnazije in zemljedelci visoke šole na Dunaju. Vsi so se ob 10. zbrali v Stari Loki pred hišo št. 3., rojstnemu domu junaka heroja. Godba je zaigrala državno himno, nato pa je stopil na govorniški oder, nad katero je visela slika pokojnega Gosarja in vseh treh jugoslovanskih kraljev, ožji rojak dobrovoljec iz Suhe, Valentin Starmar. Dejal je med drugim:

Pretekli petek je minilo 40 let, ko se je v tej hiši rodil Ivan Gosar. Že v mladosti je pokazal veliko nadarjenost in je s uspehom končal študije na zemljedeljski visoki šoli na Dunaju ter postal inženjer. V osvobodilni Avstriji pa ni mogel priti do kura, kajti povsod so mu kot zavednemu Slovincu in Sokolu pokazali vrata. Njegov jugoslovanski duh ga je gnal l. 1914 v Srbijo, ki mu je postala prava domovina. Takoj se ga sprejel v službo kot gozdnega inženjerja v Bajni Bašti. Kmalu je napočila vojna vihra. Za Gosarja, ki je bil vzgojen v narodnem duhu, odločitev ni bila težka. Javil se je takoj kot dobrovoljec v srbsko armado, verujoč trdno v zmago pravice in jugoslovanske ideje, ki naj prinese svobodo tudi Slovincem v zedinjeni veliki Jugoslaviji. Ta zavest ga je v borbi hra-

medtem ko so imeli v Zagrebu, Beogradu, Pragi in drugod bogat spored, pri nas brez večjih prireditev

Ljubljana, 4. oktobra. Medtem ko so imeli v Zagrebu, Beogradu, Pragi in drugod bogat spored, pri nas brez večjih prireditev. Najpomembnejše tekmovalnje je bilo včeraj v Pragi, kjer sta se srečali nogometni reprezentanci Jugoslavije in češkoslovanske. Čehi so oni dan v Budimpešti proti Madžarski izgubili precej visoko in so se zaradi tega za borbo proti Jugoslaviji temeljito pripravili. Naša reprezentanca, ki je bila v Pragi običajno hudo poražena, se je to pot častno odrezala, saj je izgubila le s 4:5. Češkoslovanci so vodili prvi polčas že 3:1 in so v drugem četu zvišali na 4:1, a takrat, ko je vendarlo prišlo katastrofo, so se zgledno bal obratno: Jugoslavija je prišla do besede in po vrsti izenačila na 4:4. Potem so začeli naši braniti, kar je bilo pa taktično slabo, in tako se je Čehom posrežilo, da so v 33 min. zabili zmagovalni gol. Gole za Jugoslavijo so zabili Pleš 1, Hitrec 2, 1 je bil avtogol. Za Češkoslovanci Rušč 2, Benedek 2 in Sobotka 1. Šodli je berlinski sodnik g. Birmen.

V Zagrebu je bila mednarodna telma Praga: Zagreb, v kateri so Zagrebčani za služeno zmagali z 2:0. — Beogradska reprezentanca je igrala s subotičko in zmagala s 4:2.

Včeraj so bile v Zagrebu tudi velike mednarodne motociklistične in kolesarske dirke, ki so se jih udeležili tudi Slovenci. Za nas je prav razveseljujo, da je »štetci Kranjec« Ludvik Starič spet v stari formi in da je bil poleg Angleža Buttlerja in Zagrebčana Uroiča najboljši dirkač na progi. Dirke so se vršile na dirkališču Miramar. Tik pred pričetkom tekmovalnja so privrženci na dirkališču dirkači jubilejne kolesarske dirke na 133 km. Prvi je bil Stjepan Grgac, favoriti Prosenik šele tretji. Franc Gartner, član Ljubljanske, pa peti.

Največja senzacija prireditve je bila seveda dirka motociklistov z motorji do 500 cm. Na startu so bili srebrova strelca Anglež Buttler, Starič, Mariborčan Ledz, Uroič in Penec. Buttler je bil že po 200 m vožnje na vodstvu, tik za njim Starič in Uroič. Kmalu je Uroič zsostal, le Starič se je točno držal Angleža. Bila je to krasna vožnja velikih moštrov in neustreznih dirkačev. Starič je bil spet oni stari iz svojih najboljših časov, dostojen tekmeč svetovskega pevaka. Sigurno v zavojih, kakor strela na ravni progi in tudi tehnično na visku, a Angleža ni mogel ugnati. Na cilj so privrželi prvi Buttler v 5:02 s povprečno brzino 90,620 km na uro, 2. Starič, Hrenovec, Ljubljana, na 5:01,2.

brila in bodrila in se je v bojih večkrat izkazal. Jeseni l. 1915 je obšel na bojišču pri Elbasanu, pokrit s 40 ranami. Našla ga je bolgarska sanitetna kolona. Prosil je Bolgare, naj ga ubijejo in rešijo trpljenja. Kreпка gorenjska narava pa je pripomogla, da je Gosar po petih mesecih okrevljal. Beseda neznanega izvajalca je povzročila, da so v Gosarju spoznali bivšega avstrijskega častnika. Izročili so ga Avstrijem in s tem je bila njegova usoda zapечатena. Še bi se mogel rešiti, a preko njegovih ust ni prišla beseda prošnje in sramotnega priznanja, ki bi mu ohranila življenje. Verujem v osvoboditve vseh Jugoslovenov, ki jih Nemci in Madžari tako tlačijo, je dejal Gosar sojetnikom, rad umrem za one, ki umirajo tam doli na jugu. Umrl bom za svobodo svojega naroda in zato sem vesel. Ko so mu rekli, da morajo taki ljudje živeti za svoj narod, je odvrnil: »Da, živeti morajo, toda potrebno je, da se tudi žrtvujejo, ko pride čas za to in ta čas je same že prišel.« Z vzklikom »Živel srbski kralj, naš kralj, živea srbska vojska!« je z nezavezanimi očmi izdihnil Gosar na morišču.

Pred začetkom svetovne vojne je oholi nemški cesar dejal, da bodo po končani vojni ostale Slovanom le solze. Događki so pokazali, da je zelo neprimerno obljubljati solze narodu, ki solze ne pozna. Gosar je s svojo junaka smrtjo svetel vzgled nesebične domovinske ljubezni in prostovoljne žrtve za narodovo svobodo. Dragi Janec, spoštovali in ljubili smo te živega, ljubimo in spoštujemo te mrtvega ter se klanjamo Tvojemu spominu!

Za njim so govorili še predsednik sreške organizacije dobrovoljcev prof. Jerns, profesor vojne akademije v Beogradu v p. Mile Pavlovič, ki je o Gosarju napisal spominsko črtico v »Vojniškom glasniku« l. 1921, za sošolce na kranjski gimnaziji bivši sredi načelnik in dobrovoljec Poklukar, za akademsko društvo »Krase«, ki mu je Gosar na Dunaju pripadal, ljubljanski trgovec s kožami in dobrovoljec Lapaine, zastopniki četnikov iz Ljubljane in Karlovca in staroški župan Avgustin. Častna četa je medtem oddala častno salvo, vojaška godba je intonirala »Lepo našo domovino«, vojskovala pa je v stavu mirno z enominutnim molkom počastilo spomin junaka pokojnika. Odkrita je bila spominska plošča, ki so jo dobrovoljci izročili v varstvo pokojniškemu bratu Antonu.

Opoldne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Poljudne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Poljudne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Poljudne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Poljudne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Poljudne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Poljudne je bilo slavlje končano, ostalo pa bo vsem, ki so prisostvovali, v neizbrisnem spominu.

Drzen vlom v Kranju

Kranj, 3. oktobra. Predmestje Gorenja Sava v Kranju postaja pozorišče predrznih vlovov in tatvin. Nocoj so vlomili, najbrž jih je bilo več, ker en sam ne bi mogel odnesti toliko plena, vdrli skozi zadnje okno ob savski strugi v paviljon tovarne »Jugobrunec«, ki je neposredno pred vhodom na tovarniški prostor ob cesti, katere pelje v Bescino in Strazišče. V tem paviljonu je več lokalov in v enem ima brivski in frizerski salon Jereb Ivo. Vlomilci so morali k oknu prističiti levo, da so mogli v notranjost. Svoje vlomilsko delo so opravili prav temeljito. Odnesli so Jerebu električen aparat za striženje, kakor tudi vse druge aparate, britve in škarje, tako da danes Jereb ni imel kaj vzeti v roke, da bi mogel vršiti svoje delo. S stene so pa odvrli tudi vsa velika zrcala in jih odnesli. Pomočniku so odnesli delovni plašč in aktovko z orodjem, pomočnici pa nekaj denarja. Sploh so pobrali vse, kar je bilo kolikšak vredno. Jereb ima škodo radi vroma din 7 do 9.000, zavarovan je pa bil pri »Savi«.

Pripominjamo, da so Jerebu spomladi še sedaj nezdelani vlomilci odnesli radio-aparat vredni din 7.000.—. Ta vlom je bil izvršen le par tednov pred vlomom na šmarjetni gorji, kjer so tudi ukradli radio-aparat, razne jestvine in precej tobaka.

V razdobju enega tedna je to na Gorenji Savi še drugi vlom. Prejšnji peti 24. septembra so vlomili vdrli okoli obli, iz kar-

tereza so izruvali železno rešetko, v Kovčičev buffet, kjer so pa pobrali mnogo jestvin, rib, ves liker in vsa ravno prineseno tobakno zalogo. Kovčič je imel skode din 5.000.—. Orožniki so domnevali, da sta vlom pri Kovčiču izvršila vlomilca, katere so dva dni zatem prišli v Škofji Loki. Nocojšnji vlom pa kaže, da najbrže temu ni tako in da mora biti v Kranju neka druga vlomilska tolpa, ki se ni prijetla. Pokradeno blago pa kaže tudi to, da imajo vlomilci posredovalce, ki predmete prodajajo.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 4. oktobra katoličani: Frančišek.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Cirkus Saran.
KINO IDEAL: Gangsterji v zraku.
KINO SLOGA: Lepi dnevi.
KINO UNION: Marija Stuart.
KINO MOSTE: Moderni tasi in Poroknik Bobby.
KINO SSKA: Zmagovalec dneva.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trn-koczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Izpod sile

Po mestni posvetovalnici so zvenela v petek zvečer klene besede visoke počastitve naših kipe. Iz mesa in krvi so ti naši ubogi kipe, poleg duš imajo tudi telesa. Med mnogimi drugimi grehi in napakami težki kosti njihovega rojstva tudi ta, da niso zgolj duhov, kakor so angeli, ker pa niso zgolj duhov, morajo tudi jesti, stanovati kjerkoli že, se oblačiti in obuvati. Vsa to, če ni drugega. Nekateri med njimi morajo skrbeti tudi za svoje družine. Od nekod torej morajo dobivati vsaj najskromnejša sredstva, da preživljajo sebe in svoje družine, ker so končno tudi ljudje in ne nadnaravna bitja, da bi živeli od zraka in lepih besed.

Slišali smo besede: »Za zaveso, za katero se kipe skrivajo, s čudovito jasnostjo štrli — konjsko kopito sebičnosti.« Če si torej človek in če zahteva za svoje počteno delo vsaj toliko kruha, da s svojimi otročički ne umreš od lakote, kažeš izza zaves konjsko kopito sebičnosti. Nisi pa v nobenem sorodstvu s tem konjskim kopitom, če sediš na mehku, če ti teko bogati dohodki od vseh strani, da niti sam prav ne veš, koliko in za kakšno delo se ti nabere ob koncu meseca kupček tisočakov. Zaviti v mehak, toplej plač udobnega, brezskrbnega življenja si po tej logiki — nesebičen. Tableau!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 4. oktobra: zaprto.
Torek, 5. oktobra: zaprto.
Sreda, 6. oktobra: Beraška opera. Red Sreda.
Četrek, 7. oktobra: Taretkinova smrt. Premierski abonma.
Petek, 8. oktobra: Matura. Gostovanje v Celju.

Stara ruska komedija na odru naše drame. V četrtki 7. t. m. se uprizori prvič na slovenskem odru štiridejanska komedija »Taretkinova smrt, ki jo je prav za prav kot satirsko-farso napisal ruski pisatelj Subov-Kobilin. Naslovno vlogo Taretkina igra g. Kralj, ki nastopa lokrat po daljšem gresledku zopet v veliki pomembni vlogi. Ostale vloge imajo v rokah: Nabokca, Rakarjeva, Skrtinšek, Lipah, Cesar, Potokar, Gregorin, Bratina, Daneš in Plut. Režija je inž. Stupice. Premiera je za premišrski abonma.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 4. oktobra: Zaprto.
Torek, 5. oktobra: Vrag na vasi, balet. Gostujejo Pia in Pino Mlakar ter del zagrebškega baleta. Izven.
Sreda, 6. oktobra: Vrag na vasi, balet. Gostujejo Pia in Pino Mlakar ter del zagrebškega baleta. Izven.
Četrek, 7. oktobra: Bohème. Red Četrek.
Petek, 8. oktobra: Zaprto.

Prometna nesreča

Ljubljana, 4. oktobra. Bleiweisova česta pred muzejem je bila danes pozorišče prometne nesreče, ki jo je zakrivila nesprihodna vožnja šoferja tovarnega avtomobila.

Ob tem času vlada na Bleiweisovi cesti običajno velik vozovni promet. Mimo muzejskega poslopja sta ravno vozila dva voza, eden dvoprepni, drugi enovprezni, katerega lastnik je posestnik Vrtačnik iz Most pri Kamniku, je bil natovorjen z lesom in je vozil v smeri proti Tyrševi cesti. Oba vozila sta se baš drug drugemu ognila, ko je pridrvel iz smeri od banske uprave velik tovorni avto št. 516, last g. Kovarja iz Trčica. Šoferju se je očito mudilo in je z veliko hitrostjo hotel nepravilno po eredi ceste prehiteti Vrtačnikovo voz. Cesta je bila kipek za tri vozila, zlasti za ogromni tovorni avto, preozka in je moralo priti do nesreče. Avto je butnil konja v levo nogo, nato ga je pa še s tako silo zadel v čeljust, da mu je še skoraj odbil. Šele po dobrih 50 metrih je mogel šofer avto ustaviti. Konj se je seveda trznil, iz gobca pa mu je v gostih kurkih tekla kri. K sreči je bil blizu mezar g. Pušnik, ki je trpečo žival zaklal. Ko ji je porinil nož v vrat in je kri bruhnila v velikem loku, se je konj, ki je dotlej ležal, v smrti borti dvignil in tekal po cesti, da je na vse strani brizgal kri. Mesar ga je moral podreti z nekaj udarci kola po glavi. Lastnik Vrtačnik, ki je s trepetajočim srcem vse to gledal, je mlo zaplakal videč, da je izgubil edinega konja.

Seveda se je takoj zbrala množica ljudi, ki so splošno grajali nesprihednega šoferja.

SOKOL

— Mladinski pevski zbor Sokola Ljubljana-Siška. Opozarjamo starše, katerih deca poseba pevsko vaje, da bo danes ob 16. uri vaja za mlajše ter ob 17. uri za starejšo dečo. Vabimo dečo, ki se ne sodeluje, da se pripravi k sodelovanju.

Kupujte domače blago!

Sijaj in nižine Pariza

v velefilmu genialnega režiserja Duviviera

Zločinec iz Eden bara

Harry Baur

Inkišinef

PREMIERA JUTRI V ELITNEM KINU MATICI

DNEVNE VESTI

POZIV

V noči od 23. do 24. septembra t. l. so bili v misijonski tiskarni v Grobljah pri Domžalah poškodovani tiskarski stroji. Kdor izsledí storilce, prejme nagrado 10.000 dinarjev.

Uprava policije v Ljubljani.

Kongres nesamostojnih zoboteknikov. Včeraj je bil v Zagrebu kongres nesamostojnih zoboteknikov, ki so mu prisostvovali delegati iz vse države. Glavni referent je bil Marjan Krasnik iz Zagreba, ki je v svojem poročilu omenjal, da potrebuje Jugoslavija najmanj 3.500 samostojnih zobarjev. S tem, da je vzeta možnost samostojnega dela tehnikov, izgubi država najmanj 3.200.000 din letno. Kongres je postavil kot edini izhod iz težkega položaja zahtevo, da se takoj revidira zakon o zobozdravstvih in zobnih tehnikih, tako da bodo vrnjene vsem zoboteknikom odvzete pravice in da bodo lahko spet samostojno opravljali dentistično delo. Razen tega zahtevajo nesamostojni zobotekniki vključitev v pokojninsko zavarovanje ter apelirajo na pristojno ministristvo, naj upošteva željo 1.000 nameštencev. Kongresu je prisostvovalo okrog 300 zoboteknikov.

KINO SLOGA

Drama slovaške lepote je prikazana v najlepšem glasbenem in pevskem filmu

MARYSA

z najboljšimi umetniki praškega narodnega gledališča Jitka Stepančikova, Jaroslav Vojta in Vladimir Borsky

MATICA

Danes poslednjič velika filmska komedija iz cirkuške življenja

CIRKUS SARAN

Hans Moser, Leo Slezak, Adela Sandrock

UNION

Največji zgodovinski film

MARIJA STUART

v glavnih vlogah Katarina Hepburn in Friedrich March

Eden izmed obiskovalcev tega filma, ki ga bo doletel zreb, bo dobil modern damski klubok po vzorcu Marije Stuart, model Salona Truda. — Klubok je razstavljen v Unionu.

Predstave danes ob 16, 17.15 in 21.15 uri

Kabel Graz-jugoslovenska meja. Ker bo v Jugoslaviji kmalu položen kabel od avstrijske meje preko Maribora do Beograda je avstrijska vlada sklenila položiti kabel od Gracice do jugoslovenske meje. Nemški in avstrijski telefonski kabel, ki vodi zdaj samo do Graca dobi tako direktno zvezo s kablom Maribor-Beograd.

Kongres naših in češkoslovaških ortopedov. 17. in 18. t. m. bo v Beogradu skupen kongres naših in češkoslovaških ortopedov. Na dnevnem redu je več zanimivih referatov o važnih vprašanjih te panoge zdravništva. Poročali bodo ugledni naši in češkoslovaški ortopedi.

Večerni trgovski tečaj na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«. Domo-branska cesta 15, prične 7. oktobra. Vpisovanje dopoldne, popoldne ob 8. ure. Pojasnila ustna, pismena, brezplačni prospekti na razpolago. Pouk knjigovodstva, računstva, korespondence, pisarniških del, stenografije, strojepljanja, nemščine. Solnina zmerna. Zavod je potrjen od ministrstva trgovine in industrije.

Zahteve stalištev srednjih tehničnih šol. Včeraj je bilo v Zagrebu veliko zborovanje absolventov državnih tehničnih šol ter interesov iz vrst roditeljev. Zborovanju so prisostvovali tudi delegati iz vse države. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki v nji diplomirani tehniki dolžno zahtevajo, naj se jim omogoči svoboden prehod na tehnične fakultete.

Kongres sladkovodnih ribarskih združenj. V Petrovaradinu je bil včeraj I. kongres Zveze sladkovodnih ribarskih združenj ob udeležbi delegatov iz vse države. Zveza je bila ustanovljena leta 1932. ter šteje zdaj 40 združenj in nad 6.000 članov. Na dnevnem redu je bilo več referatov o našem ribarstvu. Govorilo se je tudi o novem zakonu o ribolovu, ki bo mnogo pripomogel k napredku ribarstva v naši državi. Ob zaključku je bila sprejeta resolucija o važnih vprašanjih našega ribarstva.

Nered na gorenjski progi. Prometne razmere na gorenjski progi nedvomno niso idealne. Posebno ob nedeljah bi si želeli vsaj približno zvoznim redom. Da so vagoni vedno prenatrpani ter da morajo potniki pogosto stati celo od Jesenice do Ljubljane, smo že vajeni. Vendar se nekateri ne morejo sprijazniti s tem, da ne morejo dobiti prostora niti v II. razredu. Potniki, ki imajo vozovnice za III. razred, navadno zasedejo tudi II. razred, ko ne morejo dobiti v drugih vagonih prostora, kar paž njihova krivda. Mislimo pa, da bi potniki iz tretjega razreda, ki se vozijo v drugem razredu, morali imeti vsaj nekoliko obzirnosti do bolehnih in starih ljudi, ki kupu-

jejo vozovnice za drugi razred, a morajo ves čas med vožnjo stati. Popoldanski gorenjec je imel že od Jesenice do Škofje Loke približno eno uro zamude. Vsi vagoni so bili prenatrpani in ljudje so se vozili v mnogo večji in neprijetnejši gneči kakor se vohi živina v živinskih vagonih.

Včeraj je sadnji vozil sevljarske. Tako pravijo izletniškemu vlakcu na Dolenjsko in po pravici. Zdal ko je v Beli Krajini in lostran Gorjanec trgatov, se vračajo izletniki v Ljubljano obloženi z grozdjem, sadjem in s steklenicami vina, da komaj hodijo pod tovorom. Vsi vagoni so nabiti polni in iz vseh se razlega prepevanje in vriskanje, pa še harmonike hrešče vmes. Toda tako nabito poln kakor smoti, menda dolenjski sevljarske še nikoli ni bil in tudi toliko prešernega razpoloženja v njem še zlepa ni bilo. Ljudi je bilo toliko, da so stali celo po hodnikih, da sploh ni bilo mogoče iz vagona v vagon. Celo sprevednik se ni mogel prebiti skozi to razigrano množico prijateljev in prijateljic cvitka. Posebnost naših dni je, da so ga je le ukatni tudi ženske. Cvitkar je pripeljal smoki v Ljubljano precej močno okajanih žensk in celo kluboke so imele na glavah. Prepevale so v vlakcu, da ti je rezalo ušesa. Glasnega veselja je bilo mnogo, pa tudi grozda, jabolk in cvitka so privlekli ljudi toliko, da bi človek mislil, da so dobili vsi zaenot.

Zbor balalajk z vselejema igra vsak dan V RESTAVRACIJI »LLOYD« SV. PETRA CESTA 7.

Slavistično društvo v Ljubljani name-rava postaviti na univerzitetnih tleh pok. univ. prof. Ivanu Prijatelju spomenik po zamisli prof. Plečnika, ki naj bo pomnik pokojnikovega dela za slovensko kulturno in literarno zgodovino. V ta namen je pravkar izdalo eno najzanimivejših razprav velikega pokojnika »Borba za individualnost slovenskega književnega jezika v letih 1848-1887«. Tudi ta knjiga ima kakor njegovi »Dusevni profili slovenskih preporoditeljev«, izšli o priliki prof. Prijateljeve 60 letnice, krasno, reprezentativno obliko. Razkošni tisk krasi podoba pokojnikove ma-ske. Čeprav obravnava že odmaknjeno do-bo, je vsebina razprave na moč aktualna, ker bo bralec v njej dobil prepričljive od-govore na vprašanja, ki si o njih nekateri še danes niso na jasnem. Prav zaradi tega bi moral delo poznati vsak slovenski izobra-ženec. Ker je čisti dobiček namenjen po-stavitvi spomenika, je upati, da bodo ljubitelji naše knjige in častilci pokojnega učenjaka tem rajši eegli po njej. V sub-skripciji je cena razkošno opremljeni, v celo platno vezani knjigi, če se naroči pri Slavističnem društvu v Ljubljani (Mestna ženska realna gimnazija) 60 din (po pošti 64 din). Pripominjamo, da bo knjigotrska cena nekoliko višja. Prav tam je na razpo-lago še nekaj izvodov »Dusevni profilov« po znižani ceni za 40 din.

Iščejo se dediči. V Ameriki je umrl Martin Stangel, doma baje iz Podgrada, ki je imel v Ameriki tudi brata Ivana. Sorod-niki naj javijo svoje naslove izseljenškemu nadzorniku v Ljubljani.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo megleno, čez dan lepo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu, Skoplju in Splitu 24, v Mariboru 22, v Sa-rajevu 21, v Ljubljani 19, v Zagrebu 17. Davi je kazal barometer v Ljubljani 705,6, temperatura je znašala 12.

V šali ubili tovariše. V vasi Žirovec pri Derventu so v petek zvečer Luka Stanič ter Marko in Andrija Marič ubili svojega najboljšega tovariša Marijana Cvjita. Vra-čali so se iz sosedne vasi precej dobre volje in streljali so s samokresi. Cvjitu je zmanj-kalo nabojev in prosil je tovariše, naj mu jih nekaj odstopijo. Tovariši so pa name-rili samokrese nanj rekoč: »evo ti, kar za-htevaš! In če se je Marijan zgrudil mrtve, njegovi tovariši so pa pobegnili. Zjutraj so ee sami javili orožnikom, kjer so za žive in mrtve trdili, da niso imeli namena ubi-ti tovariša, temveč da so se samo šalili.

»Prijeten dom« za dvosobno garčoniero —prosim dvignite našo ponudbo pri in-er-atnem oddelku »Jutra«.

Iz Ljubljane

Iz Ljubljane so praznovali — v go-zdovih. Vselej jeseni je v Ljubljani moda, da meščani ob nedeljah nabirajo kostanj in iščejo gobe. Izletniki se prelevijo v vnete gobarje in nabiralec kostanja. Zato ne gre-do »naš kostanj« samo revni ljudje, ki jim je kostanj nadomestilo za kruh in krompir in ki ga tudi prodajajo na trgu, temveč tu-di ljudje, ki najraje zdaj v gozdovih ceno-no zabavo. Zelo cenena sicer vselej ni, ker se masovsko vrne iz gozda raztrgan, toda nabiranje kostanja ima še tem večji čar, če n. pr. telebnež z drevesa. Podomnih čarov pa mora biti še mnogo več, ker mladi ljudje iščejo kostanj tudi pod drugim drev-jem in v lasti med praproto.

Občni zbor likovnih umetnikov. Sno-či je imelo društvo likovnih umetnikov iz-redni občni zbor v restavraciji pri Slamiču. Vodil ga je namestnik predsednika I. G. Kosa, ki je odstopil. prof. I. Vavpotič. Zgo-rovaleci so razpravljali o tesnih socialnih razmerah, ki tišče naše umetnike k tlom, in o splošnih kulturnih razmerah, ki pač niso ugodne za razvoj slovenske umetnosti. Po-kazala se je nujna potreba zavarovanja slo-venskih umetnikov, da bi bile primerno za-ščitene njihove stanovske pravice in so-cialni položaj. Razen tega bi bila tudi po-trebna nepristranska inštanca, ki bi pre-sojala nepristransko umetnostne zadeve ter odločala o umetniškosti za razstave doma in v tujini. Zborovalec so soglasno potrdili sprejem kooptiranih članov v odbor in si-čeren namesto odstopivšega predsednika I. Vavpotiča in za odbornika Gorjeta. Izvo-ljen je bil tudi urejatelj članov. Razen tega pa pripada umetniškemu svetu naloga pre-sojati umetnine za domače in inozemske

reprezentativne razstave. Izvoljen je bil za-časni umetniški svet: G. A. Kos, Fr. Trat-nik, Iv. Vavpotič, N. Pinaš in Z. Kalin. Na pobudo naših umetnikov bo 13. in 14. v Ljubljani kongres umetnikov iz vse države. Končno so zborovalci zavzeli stališče glede postavitve kraljevega spomenika. Ugotovi-li so, da pripravave za postavitev spomenika niso bile povsem pravilne. Zato so zbor-ovalci soglasno zahtevali ponovni raspis jav-ne natečaja. O predloženih načrtih bi naj odločilo samo razsodišče iz vrst umetnikov. Zaradi napada senatorja I. Hribarja na na-se umetnike so zborovalci soglasno sklenili, naj odbor društva zahteva etnografski za-pisnik seje spomeniškega odbora, da bodo ugotovili točno vsebino Hribarjevega poro-čila. Občni zbor je odločno protestiral pro-ti napadom na umetnike.

Predavanje SPD v četrtek 7. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Preda-val bo g. Jakšič Dukan o Transilvanskih Alpah ter bo pokazal preko 100 diapositi-vov. Navedeno sorovlje meji na naše osem-je ob Donavi, njegovi junji izrazi sega-jo do Oršave, kjer prične ošina Donave do Zeleznih vrat. Najvišji vrh je Negot 2546 metrov, razen tega je predavatelj prahodil še številne druge vrhove v višini nad 2000 metrov. Vstopnice so že na razpolago v društveni pisarni. — Sedeli so numerirani. Planinci, pridite polnoštevilno na zanimivo predavanje našega znanega tovariša.

Po tovarniških cenah prodaja ma-mufaktorne ostanke za moške in ženske obleke »Textilose«, Miklošičeva c. 17 (pa-lača Vrazemlje zavarovalnice).

Pomožni odbor za pomoč poplavljen-cem je ugotovil, da se neupravičeno pobira po Ljubljani prispevke za prizadeje po po-plavi. Pomožni odbor opozarja javnost, da so za pobiranje prispevkov upravičeni samo oni, ki imajo posebno pooblastilo pomožne-ga odbora s seznamom tvevk ali oseb, ki jih je pomožni odbor naprosil za prispevek; pooblastila morajo biti podpisana po pre-dsedniku ljubljanskega pomožnega odbora mestnemu županu gospodu dr. Jure Adle-šiču. Pomožni odbor prosi, da postopajo vsi, pri katerih se zglasi kdo radi sprejema prispevka, skrajno previdno in naznanijo vsak primer zlorabe policiji. Za sprejemanje prispevkov je pomožni odbor pooblastil le zaostopice Jugoslovenske ženske zveze, Kr-ščanske ženskega društva, nekatere go-spode, člane mestnega sveta in nekatere mestne uslužbence.

Pevsko društvo »Krkovo-Trnovo« prične z rednimi pevskimi vajami dne 6. oktobra. Isti dan se sprejemajo novi pevci od 19. ure dalje v društvenih prostorih Cerkvena ul. 21. — Otroški vrtec.

Udeležba se avtobusnega izleta v Trst dne 10. okt., 24. in 25. okt. in 30. okt. do 1. nov. Prijave sprejema Izletna pisa-rna M. Okorn, Ljubljana hotel Slon, tele-fon 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Nameštencev trgovin in raznih dru-gih podjetij, uradnikov, i. t. d. opozarjamo na večerni trgovski tečaj pri Christofo-rem učnem zavodu, Ljubljana, Domo-branska cesta 15. Zahtevajte pojasnila in prospekte.

Je en samomor. Ko je prišel v sobo-to okrog 17. neki stanovalec Florjanske ulice 32 domov, mu je iz sosedne sobe pro-dajalca sadja Antona Kirchnerja nekam čudno zamrdelo. Potikal je na vrata, pa se mu ni nihče odzval. Ker so bila vrata zaklenjena, je poslal sosedo, da so siloma odprli sobo. Našli so na tleh ležečega Kirch-nerja, kraj njega pa steklenico izola. Po-leg tega je prodajalec zažgal v sobi ogelje, ki je razvijalo strupen plin. Na pomoč so

poklicali reševalce in čela čez nekaj minut so Kirchnerja prepeljali v bolnico. Tam pa nesrečniku niso mogli več pomagati in včeraj je umrl, a da bi se svedel, varok sa-momora ni znan.

Iz Celja

Sekolsko društvo Celje-matica opo-zarja starejše brate, da bo vpisovanje za redno telovadbo tega oddelka v torek 5. t. m. ob 18. 30 v mestni telovadnici. Ob tej priliki bo tudi razgovor o nadaljnjem delu v tem oddelku. Vabljeni so vsi, ki so v tem oddelku že telovadili, in ostali, ki se nameravajo še prijaviti kot novinci.

Tri teške nesreče. Ko se je peljal 24 letni najemnik posestva Vinko Jakob iz Brezna pri Vitanju v četrtek od doma z vo-zom, se je voz nenadno prevrnil, pokopal Jakoba pod seboj in mu zlomil desno nogo. Ko je 18-letna najemnikova hčerka Marija Zupakova iz Debra pri Laškem v sredo pomagala gasiti gorečo hišo gostilničarja Maksa Šterna na Ljubnem v gornji Savinjski dolini se je hudo opekla po obeh nogah. Pri delu v tovarni Lignolit v Radečah je padel v četrtek 27-letni delavec Frane Pe-ternel z Dobrave pri Radečah 13 metrov globoko. Pri padcu je dobil hude notranje poškodbe in si je tudi zlomil desno roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Umrl je v petek v Ipavčevi ulici štev. 1 v Celju 14-letni Srečko Grenkuš.

Reprezentanca Celja : reprezentanca Ljubljane 2:0 (1:0). V nedeljo popoldne je bila na Glaziji pred 300 gledalci odigra-na tekma med celjsko in ljubljansko nogo-metno reprezentanco, v kateri je Celje za-služeno zmagovalo. Moštvi sta nastopili v sle-dečih postavah: Ljubljana: Gašparič (Mla-dika) — Marolt II in Kisel (Jadrin) — Ma-rolt (Jadrin), Primar (Hermes), Sinkole (Svo-boda) — Derenda (Hermes), Rihar (Hermes), Kompare (Svoboda), Vovk (Ljubljana), Ser-ger (Ljubljana), Celje: Macuh (Olimp) — Zu-panc (Celje), Ključar (Celje) — Vokar (Ce-lje), Zorko (Olimp), Goršek (Atletik) — Suholednik (Atletik), Gobec (Celje), Trnov-šek (Olimp), Škerlj (Celje), Vovk (Olimp). Po odmoru je Suholednik zamenjal Schuh, Ključar je šel na levo krilo, Zorko pa v obrambo. Ljubljanska enajstorka je bila v startu in kombinacijah nekoliko boljše od domačinov, imela pa je premalo povezan napad, ki pred golom ni znal precizno stre-ljati. Ožji obrambi in krilski vrsti obeh mo-štev sta igrali solidno. Celjska enajstorka

je igrala po pregrupaciji v drugem polčasu boljše nego pred odmorom. Napadi se je igral enotnejše, pa tudi krilaka vrsta se je okro-pila. Tekma je bila živahna in napeta. V prvem polčasu je bila igra v glavnem izo-nenašena, po odmoru pa je imelo Celje neko-liko več od igre. Skoraj ves prvi polčas so valoviti napadi s polja na polje in šele v 42 minuti je po lepi kombinaciji Vovk-Skerlj-Trnovšek uspelo slednjemu potresti ljubljansko mrežo. V drugem polčasu je imelo Celje več lepih prilik, da povleka rezultat, večina strelav pa je šla mimo gola. V 27. minuti je Gobec podal Vovku, ta pa Šker-lu, ki je iz neposredne bližine povlel na 2:0. V 34 minuti je sodnik diktriral enajst-metrovko proti Celju, žoga pa je šla mimo prečke. Rezultat je ostal do konca neizpre-menjen. Sodil je o. Vebie točno in objektiv-no. V predtekmi je kombinirana mladina Celja in Jugoslavije premagala kombinira-no mladino Atletikov in Olimpa z 2:0 (1:0).

Iz Maribora

Zborovanje stanovanjskih najemnikov. Včeraj dopoldne se je vršilo v Gambrinovi dvorani dobro obiskano zborovanje Društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru. Govorniki so obravnavali razna prečda sta-novanjska vprašanja. Razmotrivali so o na-činih, kako izboljšati položaj stanovanjskih najemnikov, ki so izročeni na milost in ne-milost hišnim gospodarjem. Njihova želja je: čimprej stanovanjski zakon!

Gledališče. V sredo, 6. oktobra to pre-miera odličnega dramskega dela »Marija Stuart«. V torek bo mariborsko gledališče zaradi koncerta Trboveljskih slavčkov za-prto.

Manifestacijsko zborovanje. Vse mari-borske narodno obrambne, kulturne, teles-novzgojne in druge organizacije prirede v nedeljo 10. oktobra v Narodnem domu ma-nifestacijsko zborovanje posvečeno 17letnici koroskega plebiscita. Pričetek zborovanja bo ob pol 11. dopoldne.

Trboveljski slavki v Mariboru. V to-rek zvečer bodo peli v veliki unijski dvo-rani Trboveljski slavki, za katere bi bila vsaka reklama odveč, saj so dobili najčes-tnejša priznanja na mnogih mednarodnih fe-stivalih. Za nastop slavčkov iz kraljevstva pre-moga vlada v Mariboru in okolici iz-redno zanimanje.

Kupujte domače blago!

Naznanilo

Čenjenim gostom sporočam, da sem oddala restavracijo

Prevzela sva staroznano restavracijo

pri »ŠESTIC«

pri »ŠESTIC«

gg. ANI in ALBINU IZLAKAR, zahvaljujem se za dolgoletno naklo-njenost in prosim da isto ohranite tudi mojemu nasledniku.

Potrudila se bova cenj. goste zado-voļjiti z najboljšo postrežbo, tako s prvovrstno kuhinjo, kakor tudi z najboljšo pijačo. — Priporočava se

REZI ZALAZNIK.

Ana in Albin IZLAKAR

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1, davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašč itd. Dober nakup.

PRESKER Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE

VEŠČARJE JUGOGRAFIKA SV. PETRA CESTA 23

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STANOVANJE

dveh sob s pritliklinami in ko-palniko išče zakonski par brez otrok. Ponudbe na upravo li-sta pod »Mirna stranka«. 2266

SLUŽBE

SLAŠČIOARJA samostojno moč takoj sprej-mem. Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Prvo-vstenc«. 2302

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK

Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Dva oddelka od 6. do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure. Solnina zmer-na. Christofor učni zavod, Domo-branska c. 15. 2245

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJSI TRBOVELJSKI

premog brez prahu, KOKS, SUHA DRVA.

I. POGAČNIK Bohoričeva 6 — Telefon 20-59

24 L. NAJBOLJSI TRBOVELJSKI

ZBIRKO KNJIG slovenskih, originalnih in pre-vođenih, vezanih v polusenje in platno, skoraj novih, ugodno prodam. Naslov se poizve v upravi »Slov. Narodac«. 2304

OREHE

I-a cele, 50 kg 210 din. Jedra 10 kg 155 din franko vo-znina razpoložljiva G. Drechsler, Tuzla. 2301

NAJNOVEŠI VZORCI

ZA JESENSKE PLAŠČE IN OBLEKE

RAVNOKAR DOSPELI

BOGATA IZBIRA

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage soproge, sestre, tete itd. gospe

LEOPOLDINE ŠETINA

izrekamo tem potom za številne izraze sožalja vsem, ki so drago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti ter vsem onim, ki so ji poklonili cvetje, vence in šopke, našo naj-iskrenejšo zahvalo.

Posebno zahvalo amo dolžni izreči prečastiti du-hovščini, gospodu finančnemu direktorju Sedlarju, gospodu pomočniku finančnega direktorja Sat-lerju, gg. šefom odsekov in ostalemu uradništvu, ljubljanski nogometni podvezi, odboru zveze slo-venskih lahoatletskih klubov v Ljubljani, SK Ljubljani, nogometšem SK Ljubljane ter vsem sportnikom za častno spremitvo, gg. pevcem be-žigrskega pevskega društva pa za lepe žalo-stinke.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 6. oktobra 1937., ob 6. uri v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

Vsem se enkrat — iskrena hvala!

V LJUBLJANI, dne 4. oktobra 1937.

FRANC ŠETINA, soprog in ostalo sorodstvo.

Ako želite kvaliteto blago

za svoj plašč ali kostim, pridite izbirat vzorce, ki jih določa letošnja jesenska moda, v trgovino

BRATA VLAJ — Wolfsova ul. 5

25 rok je seglo po avtu

Nad 15.000 ljudi je včeraj na gasilski tomboli v Kranju čakalo na srečo. — Avto je dobil posestnik Sajovic iz Mlak

Tolikšne množice Kranj še ni videl na svojih ulicah in trgih. Ko so se že okrog 15. ure zbrali vsi tisoči, ki so prišli iz vseh krajev Slovenije, na Mestnem trgu da bi poskusili svojo srečo na tradicionalni tomboli. Prostovoljne gasilske čete v Kranju je bil trg premajhen za vse. Množica, ki jo lahko z mirno vestjo cenimo na 15.000 ljudi, je v gneči napolnila Mestni trg in vse dohodne ceste, tako da z odra ni bilo mogoče videti, kje se konča. Ogromna večina srečolovcev je prišla v Kranj, da bi zadela s tombolo avtomobil. Ljudje so pač takli, da imajo radi za malo denarja veliko muzike. Zato je večina čakala na glavne dobitke. Tisti, ki imajo rajši vama, v roki, kakor goloba na strehi, so se pa zadovoljili z ambami in ternami. Končno je nova metla ali steklenica vina s klobaso v roki res več vredna kot tablica v roki, kateri manjka samo še ena številka do tombole. Sicer pa je treba obdovovati obe vrsti hazardistov, one, ki so zadovoljni z malim, ki je pa gotovo, kakor one, ki junaško čakajo na glavne dobitke in tvegajo.

Ljudi je bilo torej toliko, kakor da je govoril sam Musolini ali Hitler. Govoril je samo eden izmed gasilcev in ves njegov govor je trajal dobre tri ure in je obstojal iz samih — števil. Množica ga ni nič manj napeto poslušala kot diktatorja, ki vzpodbuja svoje ljudstvo, naj zavzame ves svet.

Treba je bilo počakati še na vlake z Jesenic. Zadnji je prišel ob 16. uri in je pripeljal okrog 2000 novih tombolarjev. Do 15. ure so vlaki iz druge smeri pripeljali v Kranj okrog 10.000 ljudi. Več tisoč jih je prišlo po iz okolice ali so se pripeljali z avtobusi. Tombola je za zaradi tega prišla šele ob 16. uri. Za uverturo je množica večkrat vzpodbudila komisijo na odru z živžganjem vpitjem in ropotanjem. Kranjska godba jo je skušala pomiriti z okroglimi komadi, pa ni dosti pomagalo. Nestrpnost je rasla od minute do minute. Tuji po zvočnikih razglašeni pozivi na potrpljenje niso zalegli. Celo komisija na odru je bila malce nervozna. Ni se nadejalo, da bo prišlo toliko ljudi po srečo v Kranj.

Končno je bila na cerkveni uri štiri in načelnik, zidarski mojster Bidovec Janko je zapiskal na svojo trocentno in mali Francek, sin sanitetnega šoferja Trohe, je že segel v vrečko, v kateri je bilo 90 števil. Iz zvočnikov so odmevala zadnja opozorila: katere tablice niso veljavne, dohodni naj bodo prosti, pazite na žeparje itd. Prva je prišla na oder Smrekarjeva mama, pa ne po ambo, temveč po svojega Janezka, ki se je izgubil v gneči in so ga prinesli na oder, kjer se je cemeril, dokler mu niso dali kos pogače. Ježeš, ježeš, je rekla, samo da sem ga našla, okoli sem se ozrla, pa paglavca ni bilo nikjer več! Kmalu nato so razglasili, da se je našla še punčka v zeleni obleki, ki je vedela samo to, da ji je ime Majdica. Njena mamica ni bila daleč. Otok je bil žalosten, ker je moral z odra z mamico zopet v gnečo.

Tako je med vpitjem in smehom ter sumenjem, katerega je prekinila le tedaj grobna tišina, kadar so razglasili izveščene številke, potekala kranjska tombola pri ambah, katerih je bilo 176, pri ternah, katerih je bilo 146, pri kvaternah, katerih je bilo 83 in pri činkvinih, katerih je bilo 48. Za 83 kvatern se je priglasilo 120 dobitnikov, ki so morali še drugič poskusiti svojo srečo z žrebanjem v vrečici, v kateri je bilo 83 listkov s številkami in 37 listkov brez števil. Enako so morali še drugič poskusiti srečo z žrebanjem pri činkvinih. Okrog 25 dobitnikov je potegnili prazne listke in dobili so svojo tablico nazaj ter igrali naprej za tombolo.

Ogromna množica je utihnila in kar mučna tišina je zavladala na trgu, ko so naznanili, da se igra na tombolo. Celo Francek je pri vretici oživel. Pri kvaternah in činkvinih mu je postalo že dolgčas. Po glavi mu je šla Bečevca trompeta bolj kakor številka. Če je le mogel, je nanko zapiskal, kadar je imel čistištilji Bidovec kje drugje opravka. Vsake pol minute je bila razglasena nova številka. Neko dekle je prišlo na oder s polno tablico. Med vpitjem in ropotilnim smehom, ki je izražal veličansko nevoščljivost, je dekle slo zopet z odra. Številka 83 še ni bila izveščena.

Od množice csramočena je odšla tudi neka ženska, ki je prišla na oder s činkvino. Sreča se je malo pozabavala. 43. izveščena številka je bila številka 43 in 45. Izveščena številka je bila številka 45. Napetost množice je dosegla vrhunec. Številka za številko je padala z odra kakih 15 minut. Med tem so šaljivci kričali, da so zadeli tombolo in da imajo že avto, na oder z polne tablice pa ni bilo nobenega. Vrišč je nastal, ko je Francek potegnili iz vrečice okoli 19. ure številko 83, ki je bila

50. vlečna številka. 25 srečolovcev s polnimi tablicami se je zbralo na oder. Prva je priskakljala vsa trepetajoča od razburjenja Nuša. Vseh 25 je imelo v mošnjah samo eno vso ostalo zavest obvladujočo predstavo: avto Opel, vreden 36.000 din. Tombolskih dobitkov je bilo pa samo 11. Tudi teh 25 je moralo v drugič poskusiti srečo z žrebanjem. Tablice tisočev, ki so vedeli, da ne prilejo več v vrste, so frčale po zraku. Po vestni kontroli tablic in številki je 25 rok seglo v vrečico s 14 pravnimi listki. 25 rok je seglo po avtu, dobi ga je pa samo posestnik Peter Sajovic iz Nakla pri Kokrici, ki je potegnili listek s številko 300. Še 10 drugim se je sreča prav prijazno nasmejala. Vinko Justin iz Lučen je potegnili iz vrečice motorno kolo »Heckere«, dijakinja Nuša Klesek iz Kranja motorno kolo »Mielec«, hlapec Jože Ovsenik iz Kranja kopalnico, zasebni uradnik Ivan Zupan iz Naklega spalnice, mizar Janez Ogrin iz Mengša kajak čoln, tesar Mautič Slavo iz Bizovika moško kolo, posestnikova hči Francka Pintar iz Čepulj damsko kolo, trgovska pomočnica Jožica Marinko iz Ljubljane otroško kolo, posestnik Fran Korošec z Bleda sesalni aparat za prah in hlapec Franc Breščak z Jesenic voz opeke.

Konferenca šefov zdravnikov okrožnih uradov

Prišla se je včeraj v Ljubljani — Vprašanje zboljšanja zdravniške službe v socialnem zavarovanju

Ljubljana, 4. oktobra. Včeraj se je začela v Ljubljani konferenca šefov zdravnikov okrožnih uradov za zavarovanje delavcev iz vse države. Konferenca je izredno pomembna za organizacijo in izboljšanje zdravstvene ter zdravniške službe na področju okrožnih uradov. Konferenco je vodil novi direktor zdravstvenega oddeljenja SUZORja dr. Niko Mrvoš. Udeležila sta se jo tudi zastopnik ministrstva za socialno politiko Dragoljub Janković in generalni direktor SUZORja dr. Matjašič. Kot gosti so prisostvovali zastopniki SUZORja A. Rojina, Kozamernik in Avsenek, za ljubljanski OUZD pa Jonke.

Zdravniška služba v okrožnih uradih je pokazala potrebo, da se šefi zdravnikov sestanejo vsako leto vsaj enkrat. Letos je bila konferenca sklicana prvič v Ljubljani.

Konferenca se je začela včeraj ob 8. v veliki dvorani Delavske zbornice. Otvoril jo je direktor dr. Mrvoš. Glavni namen konference je bilo vprašanje: izboljšanja zdravniške službe v socialnem zavarovanju. Razprava je bila ves čas na dostojni višini ter je pokazal, da se šefi zdravnikov zavedajo nedostatkov v zdravniški službi okrožnih uradov in da jih iskreno žele odpraviti.

Velik del dnevnega reda je obsegala razprava o izpolnitvi ter nalogah preventivnega zdravstvenega skrbstva; tudi v organizaciji socialnega zavarovanja čedalje bolj prodira in se uveljavlja spoznanje,

Spreto voljnega navala in gneče pri tomboli seveda ni čuda, da se je pripetilo več manjših nesod. Mnogim ljudem je postalo sibo, nekateri fanti so celo morali prepejati k zdravniku, ker se je onesvestil. Pomerščila sta se tudi dva kolemarja, ki sta se iz Ljubljane peljala na tombolo. Prvi je Dušan Pis iz Šiške, ki se je precej potolkel, drugi je bil pa sluga France Lukac s Sv. Petra ceste 36, ki se je na povratku s kolesom zeletel v vlak in si zlomil nogo.

V zvezi s tombolo je skupil tudi 30-letni delavec Anton Grlic iz Slovenskega Javornika. Po tomboli je zavil v neko gostino, kjer je pa prišel v preprij in neko ga je sunil z nožem v prsi in ga procej nevarno ranil. Pomerščena so prepeljali v ljubljansko bolnico.

14 ljudi, ki so držali veliko srečo že za repek, je potegnili prazne listke in odšli so z odra globoko razočarani. Posestnik Sajovic je najprej vprašal, ali avto lahko takoj vzame. Občudovali smo ga zaradi tega, ker je dar sreče sprejel z največjo mirnostjo. Kakor da je bilo samo ob sebi razumljivo, da mu je pripadal že od vsega početka samo avto. Čestitamo vsem srečnim dobitnikom, pa tudi kranjskim gasilcem, ki bi gotovo bolj organizirali letošnjo tombolo, da ne bi bilo take silne gneče, ako bi vsaj slutili, da bo prišlo v Kranj toliko tisočev po srečo. Včasih izpade kakšna stvar nad najbolj optimistično pričakovanje dobro, posebno kadar se ljudem za malo denarja zelo mnogo nudi v razočaranju polnem siju sreče.

rudi teme poročati v svojih vremenskih poročilih o vidljivosti in oblačnosti. Snežnih metežev in viharjev se ne bojimo, ker smo dobro opremljeni. Vsa naša oprema je na varnem v ledenih skladiščih. Pod debelo plastjo ledu še vedno curka nekaj vode hvalnega našega potočka, kar nam pomaga pri kuhi. Kmalu bo pa naš »vodovod« na severnem tečaju usahnil in potem si bomo morali pomagati z ledom. Hlače in srajce smo zamenjali s kožuhovinasto spodnjo obleko. Z golimi rokami se ne da več dolgo delati. Nehal je delovati naš fotografski laboratorij in filmski aparat je nastopil dolg dopust. Privajamo se rman-tasti luči petrolejk.

Papanin

Tako so stopili štirje osamljeni možje v temo polarne noči. Svoje znanstveno delo pa kljub temu nadaljujejo in so stalno v zvezi s stanicjo na Rudolfovem otoku z najbližjo naselbino.

V Arhangelskem pristanišču pa hitro nakladajo na ladjo »Rošale« živila in druge potrebščine za ekspedicijo ševlevo, poslano na pomoč Levanevskemu. Na ladjo natovarjajo med drugim zložljivo hišico, radijski svetilnik in pet lahkih letal. »Rošale« pusti letala v Tišem zalivu, od koder poletne na Rudolfov otok, kjer je baza ekspedicije ševlevo. V Tišem zalivu se jim pridruži še šesto letalo, ki ga je pustil tam pilot Mahotkin po letu iz Moskve. To letalo bo pilotiral letalec Poljakov.

Wilkins veruje, da je Levanevski še živ

Polarni raziskovalec Wilkins, ki se je udeležil na hidroavionsko iskanje Levanevskega, se je vrnil z Aljasko v Washington. Sovjetsko poslanstvo je priredilo njemu na čast recepcijo. Wilkins je opisal težave in ovire, na katere so naletele resne ekspedicije v Arktidi, izrazil je pa svoje prepričanje, da je posadka pogrešanega letala N 209 živa in da čaka morda na rešitev na ledeni gori v oblasti, kjer so jo pomožna letala že iskala. Morda, je dejal Wilkins, sem tudi jaz letal nad Levanevskim in njegovima tovarišema, pa jih nisem videl, ker je bilo preveč oblačno.

Zvon, ki ni zvon

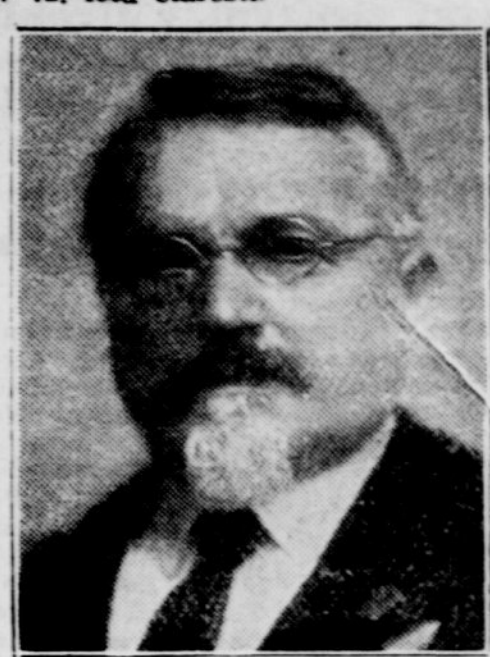
Livarnica tvornice Omerascher v Münchenu je vili te dni nov zvon, ki pa ni kovnast. Novi zvon ni težak več sto kilogramov, kakor so zvonovi v cerkvenih zvonikih, temveč je čudna aparatura, obstoječa iz treh zvonov nenavadne oblike. To niso zvonovi v navadnem pomenu besede, temveč štiri ozke in dolge palice, za katerimi nihata še dve palici. Te palice izmenoma zvone, ker udarjajo po njih klavirna. Razlegajo se tihi in harmonični zvoki, ki jih

premažejo električnim potom v zvočnik na strehi. Iz zvočnika se pa sliši potem močno in čisto zvonjenje daleč po okolici, da bi človek mislil, da sliši najlepšo svečano cerkveno zvonjenje.

Ta izum utegne izpodrinuti cerkvene zvonove. Učinek je enak, kakor če bi peli trije zvonovi v različnih tonih. Zvok odgovarja zvočno 230 centov težkemu zvona. Tanke, okrog pol metra dolge palice se lahko navorajo na vsak glas, na vse tone in povrh je vsa ta naprava še zelo praktična, ker ne potrebuje mnogo prostora. Tako bodo postali odveč zvoniki in zvonovi.

Ivo Trošt

Ljubljana, 4. oktobra. Za Bežigradom štev. 15 je včeraj okrog 17. zasidral oči g. Ivo Trošt, nadučitelj v pokopju, pisatelj in zaslužni prosvetni delavec v 72. letu starosti.

Zibelka mu je tekla v Vipavski dolini, kjer so imeli njegovi starši premožno domačijo na Colu. Oče je hotel sina izučiti za trgovca, a domači učitelj ga je prepogovoril, da je dal bistriga fanta šolati. Ivo Trošt je z uspehom končal pripravljalnico v Kobaridu, nato je pa prestopil na učiteljsko v Kopru l. 1881. Solanje je končal z dobrim uspehom in več tujih jezikov je stopil v življenje. Že kot učiteljski je začel pisateljati, svoje prve prve je posiljal v tržaško »Edinost«. Najprej je služboval v Ustju pri Ajlovščini, kjer je ostal leto dni. Pridno je pisal zlasti mladinske povesti za »Vrtec«, pozneje je postal tudi sotrudnik pri »Zvončku«. Leta 1886 se je preselil na Razdrto pri Postojni, kjer je ostal do l. 1901. Postal je sotrudnik »Učiteljskega tovariša«, kateremu je ostal zvest dolgi 40 let s pedagoško metodnimi prispevki. Pisal je pa tudi za Mohorjevo družbo, za »Večernice« in Mohorjevo kolektar, koletoval pri Zabavni knjižnici Slovenske Matice (»Temni oblaki«), v »Domu in svetu« (»Med valovi življenja«) in v »Ljubljanskem zvonu« (»Učitelj Gregor«). V »Ljubljanskem zvonu« je pisal polj pseudonimom Slavoljub Dobravec.

Na Razdrtu je ustanovil pevski zbor. L. 1901 je bil premeščeni v Tomišelj pod Krimom, kjer je ostal nadučitelj 24 let do vpokojitve l. 1925. Pisal je tu za Mladinsko knjižnico in za Slovensko knjižnico, prevajal je iz češčine in bil dopisnik »Slovenskega naroda«, »Edinosti« itd. Bil je pa tudi vzoren sokolski organizator, sejal je sokolsko idejo med narod in povsod žel lepe uspehe.

Prijaznega, vedrega moža, ki je šele pred dvema letoma praznoval 70letnico svojega življenja, je oenil vsakdo, ki je z njim občeval. Pokojnik je vzorno vzgojil štiri sinove in dve hčerki, ki zdaj žalujejo za dobrim očetom, z njim vred je pa izgubila skrbnega moža tudi ga. Alojzija. Pokojnik je bil za svoje zasluže odlikovan z redom sv. Save.

K večernemu počitku ga položijo jutri ob 16.15. Pogreb bo iz hiše štev. 15 v Bežigradu na pokopališče k Sv. Križu. Vzglednemu šolniku in vrlomu možu blag spomin, ugledni rodbini naše sožalje!

Radioprogram

Sreda, 6. oktobra
12: Zvoki naše dobe (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spor, obvestila. — 13.15: Domači napravi (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Oktober v naravi (g. Miroslav Zor). — 18.20: Mladinska ura: Čas je zlato (g. Janko Slicherl). — 18.40: Industrializacija Slovenije — Zelezarstvo na Jesenicah (g. A. Kuhar). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Na ura: Opera »Porine« od Lisinskega — o priklki 40letnice prve predelave (Anton Dobronič) Zgb. — 19.50: Šahovski kotiček. — 20: Koncert opernih epov. Sodeluje: gđ. Vera Majdičeva in radijski orkester. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Saksoson solo, igra g. Miloš Zihertl. — Konec ob 23. uri.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

— Vrag vzemi še budho Wang-Pah! Odpotujem! — Morda vlak ne bo vozil. — Če ne bo vozil vlak, pa najamem avto. — Avto! Kaj mislite, da ste v Franciji? Na Kitajskem ne cest.

— No, zato, saj lahko odpotujem z letalom. — Bogokletstvo! Raba letal je tu prepovedana: to je barbarski izum, ki razburja duhove. V pravih koncesij je celo določeno, da spomeniki ne smejo biti visoki nad sto angleških čevljev, ker letajo v tej višini duhovi, kakor ve tu vsak človek.

Grof de Brancelin si je zatnil usesa.

— Mokite, saj bi utegnili ubiti v meni vsako podjemost! — je vzkliknil smeje. — Odpotujem na kolesu, s kitajskim vozičkom, na oslu ali kakorkoli že, pa naj se postavijo na glavo vsi kitajski bogovi. Dejal sem, da odpotujem in lahko ste prepričani, da bom svojo besedo držal.

Grofov sklep je bil trden, njegova volja nezlomljiva.

— Zavidam vam, — je zašepetal njegov prijatelj.

105

VI.

IZZIVANJE BUDHE WANG-PAH

Grof de Brancelin je spal tiste noči malo. Po voznem redu bi moral odpeljati vlak proti Su-Ceu ob pol devetih. Do odhoda vlaka je bilo še precej časa, ko je bil grof že pripravljen za pot in pozvonil je, da bi mu odnesli prtljago na kolodvor.

— Voziček! — je naročil slugi.

K sreči je stal v bližini kuli s svojim vozičkom. Prtljago je sluga naložil na voziček.

— Na kolodvor! — je zaklical grof kuli.

Le-ta je ubral pot pod noge. Ko je prispel Robert na kolodvor, je velika ura na Custom House bas odzibala osem. Grof je pri plačevanju izpustil en kovanec iz roke. Kuli se je sklonil za njim, pa je zdel z glavo ob oje svojega vozička in klobuk mu je padel na tla. Na temenu obrite glave je grof opazil ostanek nerodno ostrizene kite, šop trdih, črnih las.

— Tudi ona izmed žrtv novih ukrepov, — je pomislil grof raztreseno.

Kuli je spravil denar in odhitel svojo pot. Grof je stopil h kolodvorski blagajni in vprašal, ali lahko dobi vozni listek do Su-Ceu. Kitajski uradnik je prikimal z glavo.

— Kaj je torej imel de Mervent s svojim neugodnim dnem? — je pomislil Robert. Kuli me je pripeljal do kolodvora in vlak vozi. To je pa tudi vse, kar si morem želeli.

Uradnik mu je izročil vozni listek in spravil denar.

— Vlak odhaja ob pol devetih? — je vprašal grof.

Uradnik je stopil iz blagajne in ga presenečeno pogledal.

— Vlak?...

— Seveda vlak. Kaj neki? Vlak proti Su-Ceu.

— Su-Ceu?

Uradnikovo presenečenje je bilo nepopisno. Grof je postajal nestrpen.

— Saj ste mi vendar dali vozni listek do Su-Ceu.

— Da, gospod.

Robert se je razjezil.

— Mar se norčujete iz mene?

Kitajski uradnik se je zaprl v svoje dostojanstvo. Pojasnjeval je grofu v svojem žargonu, podprtem s kretanjami, da je njegova dolžnost samo prodajati listke, ne pa skrbeti za vlake. Tujec je zahteval od njega vozni listek. Dobal ga je, mar ne? Dr. No, torej, vse drugo se ga pa ne tiče. Glede vlaka je pripravljen samo povedati mu, da nihče ne ve, do kam bo vozil in če bo sploh vozil. Dan je najneugodnejši izmed vseh neugodnih in zato lahko on kot dober Kitajec tujcu samo svetuje, naj do jutrišnjega dne ničesar ne započne.

Grof je čutil, da kipi v njem silna jeza. Premisljena lokomotiva je počasi vozila ob peronu. Za klicel je strojevodji. Le-ta mu je odgovoril, da čaka na povelje.